

KLAGANDE

1. [REDACTED]
2. [REDACTED]

MOTPART

Länsstyrelsen i Värmlands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Värmlands läns beslut den 21 juni 2023, dnr 218-5243-2023
(bilaga 1)

SAKEN

Licensjakt på björn enligt jaktförordningen (1987:905)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandena.

BAKGRUND

Länsstyrelsen i Värmlands län beslutade om licensjakt efter högst tre björnar, varav högst en hona, inom länet. I beslutet anges att jakten får bedrivas från och med den 21 augusti till och med den 15 oktober 2023, eller den tidigare tidpunkt då jakten avlyses. Högst en hona får fällas och om det fälls en hona avlyses jakten. Skälen för beslutet, villkor m.m. framgår av bilaga 1.

PARTERNAS INSTÄLLNING

Vad [REDACTED] anför

[REDACTED] yrkar att förvaltningsrätten upphäver det överklagade beslutet i sin helhet. I andra hand yrkas att antalet djur som beslutet avser minskas till det antal som rätten finner lämpligt. [REDACTED] yrkar även att förvaltningsrätten meddelar inhibition om saken inte är avgjord vid den tidpunkt då jakten ska starta. [REDACTED] anför i huvudsak följande.

Bestämmelserna i jaktförordningen (1987:905) måste tolkas i överensstämmelse med bland annat rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Brunbjörn är listad i direktivet och tillhör de strikt skyddade arterna där avsiktligt dödande är förbjudet, även om det finns vissa möjligheter till undantag från detta skydd. Beståndsreglerande jakt, som licensjakt, är inte tillåtet på de arter som framgår av bilaga 4, där bland annat brunbjörn listas.

Länsstyrelsen har inte angivit något godtagbart ändamål för dödandet som stämmer överens med artikel 16.1 i direktivet. Licensjakt har som syfte att reducera antalet björnar i länet och saknar stöd i direktivet. Att en lokal myndighet beslutat ett mål för antal individer i länet är i grunden betydelselöst. Högsta förvaltningsdomstolen i Finland har underkänt förvaltningsbeslut

avseende stamförvaltande jakt på lodjur då uppnående av förvaltningsmål inte ansågs kunna motivera undantag från bestämmelserna i direktivet.

Länsstyrelsen har inte visat att jakten inte försvårar upprätthållandet av artens gynnsamma bevarandestatus. Den senaste inventeringen av björnstammen i Sverige utfördes 2017. Då uppskattades antalet till 2 900 individer. Sedan dess har många björnar dödats både genom licensjakt och skyddsjakt. Björnen har låg reproduktionstakt och björnar får inte ungar varje år. Länsstyrelsens beslut brister i vetenskaplighet avseende framtagning av hur många björnar som finns i länet. Det förekommer spillningsinventering, björnobservationer av jägare och att man noterar döda björnar som anträffas. Dessa metoder är dock inte vetenskapliga. Med beaktande av den höga takt som reduceringen av björnstammen bedrivs är det en tidsfråga innan björnen är allvarligt hotad igen. Det kan därför allvarligt ifrågasättas om artens bevarandestatus verkligen är gynnsam. Det är inte tillräckligt att slå fast att det finns minst 1 400 individer i Sverige.

Den jakt som beviljats bedrivs per definition inte under strängt kontrollerade förhållande. Det är nödvändigt att det avsiktliga dödandet utförs av tjänstepersoner, utan löst springande hund, för att kravet ska uppfyllas. Ett minimikrav är registrering av jägarna.

Av artikel 16.1 e art- och habitatdirektivet framgår att det, trots förbudet mot avsiktligt dödande, kan vara tillåtet att i begränsad omfattning tillåta ”insamling och förvaring” av vissa exemplar av en strikt skyddad art i en begränsad mängd. En medlemsstat kan inte stödja avsiktligt dödande av hundratals individer varje år på möjligheten till ”insamling av vissa exemplar i begränsad mängd”. Artikel 16.1 e har inte heller implementerats korrekt i jaktförordningen. Rekviritet ”begränsad mängd” som framgår av artikeln framgår inte av den svenska lagstiftning. Sverige måste dock tillämpa detta

rekvisit ändå. Av den praxis som finns får bara undantag från det strikta skydda meddelas med restriktivitet.

Det bör särskilt framhållas att Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) har meddelat prövningstillstånd i ett mål om licensjakt på björn i syfte att belysa tillämpningen av ”begränsad mängd”. Målet är inte avgjort. Föreningen ifrågasätter att länsstyrelsen trots risken för att beslås med felaktig rättstillämpning fortsätter att tillåta denna typ av licensjakt på björn. Det finns en klar risk att HFD kommer underkänna länsstyrelsernas tillstånd till att skjuta björnar i stora antal. Det ska också framhållas att kravet på att en ändring ska vara sannolik, för att bifalla yrkande om inhibition, kan ställas lägre när det gäller sådan verkställighet som inte kan återgå.

Vad [REDACTED] anför

[REDACTED] yrkar i första hand att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och i andra hand att förvaltningsrätten minskar det antal djur som får skjutas till det antal som överensstämmer med praxis från EU-domstolens. För det fall förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 21 augusti 2023 yrkas inhibition. Till stöd för sin talan anför föreningen i huvudsak följande.

Den omfattning som den beslutade licensjakten på björn har är inte förenlig med de skyldigheter som Sverige har enligt EU-rätten. Sverige är skyldig att inrätta ett strikt skyddssystem för de arter som finns i bilaga 4 a i art- och habitatdirektivet, och huvudregeln enligt direktivet är att det är förbjudet att avsiktligt döda dessa arter. Det finns undantag från det strikta skyddet, men s.k. populationsbegränsande jakt framgår inte av dessa. Detta gäller oberoende om arten uppnått gynnsam bevarandestatus eller inte. Licensjakten strider vidare mot direktivets syfte och anda.

Av rättspraxis från EU-domstolen framgår att det ska finnas ett godtagbart syfte för att bevilja jakt på de strikt skyddade arterna. Syftet är viktigt för att bedöma om det kan finnas andra lämpligare lösningar. De syften som åberopats av länsstyrelsen till stöd för licensjakten uppfyller inte de höga krav på godtagbara ändamål som anges i EU:s rättspraxis. Av praxis framgår bland annat att avsiktligt dödande måste resultera i en positiv nettoeffekt på artens bevarandestatus. Det framgår tydligt att det huvudsakliga syftet är att skjuta ned björnstammen till ett lägre antal. Att bestämma att antalet individer ska hållas nere på med hänvisning till förvaltningsmål är inte ett godtagbart syfte. Det har vidare inte utretts om syftena och intressena står i proportion mot björnens intressen.

Jakten i Värmlands län omfattar 3 björnar. Björnpopulationen i länet är väldigt liten, 15 björnar. Den beslutade jakten motsvarar 20 procent av länets björnstam. Därmed uppfyller inte beslutet kravet på begränsad omfattning och begränsad mängd som framgår av undantagsbestämmelsen i direktivet. Föreningen menar att begreppet begränsad mängd ska förstås som ”ett litet antal”, vilket stämmer överens med bland annat fågeldirektivet (rådets direktiv 79/409/EEG av den 2 april 1979 om bevarande av vilda fåglar). Inte heller uppfylls kravet på att jakten ska vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Den senaste nationella inventeringen av björnstammen utfördes 2017. Många licensjakter har utförts sedan dess och det går inte med säkerhet att bedöma hur den svenska björnpopulationen ser ut i dagsläget. 2022 beslutades om licensjakt på 622 björnar. I år har licensjakten utökats till totalt 649 individer, ett rekordstort antal som motsvarar cirka 22 procent av den totala björnstammen i landet.

Högsta förvaltningsdomstolen har beviljat prövningstillstånd i ett mål som rör frågan om licensjakt på björn varit tillåten med hänsyn till kravet på begränsad mängd som framgår av EU direktiv. Domstolen har ännu inte prövat frågan

slutligt men det får antas att detta kommer att ske i nära framtid. Att målet beviljats prövningstillstånd tyder på att rättsläget är oklart.

██████████ ifrågasätter även att jakt på flera hundra björnar av vilka jägare som helst, över stora områden, med användning av hundar och halvautomatiska vapen uppfyller kravet på strängt kontrollerade förhållanden. Föreningen framför vidare att jakten som den ser ut idag är oetisk.

Vad länsstyrelsen anför

Länsstyrelsen har inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

RÄTTSLIG REGLERING M.M.

Av 3 § jaktlagen (1987:259) framgår att vilt är fredat och får jagas endast om detta följer av jaktlagen eller av föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen.

Enligt 23 c § jaktförordningen (1987:905) får licensjakt efter bland annat björn ske under förutsättning att det inte finns någon annan lämplig lösning och jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Bestämmelsen i 23 c § ska tolkas mot bakgrund av motsvarande artiklar i rådets direktiv (92/43/EEG) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet). Enligt artikel 12.1 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av ett strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till

direktivet, med förbud mot att bland annat avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen. Brunbjörnen omfattas av det strikta skyddet i bilaga 4 a. I artikel 16.1 a - e anges för vilka syften och under vilka förutsättningar undantag från dessa bestämmelser får göras.

EU-domstolen har i en dom den 10 oktober 2019 i mål C-674/17 Tapiola, uttalat att artikel 16.1 e i princip kan utgöra grund för att bevilja ett undantag som bland annat tillåter dödande av individer som tillhör de arter som nämns i bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet (punkt 32). För sådana undantag krävs bl.a. att de mål som eftersträvas med jakten klart, tydligt och underbyggt anges, att den beslutande myndigheten med rigorösa vetenskapliga uppgifter visar att jakt är lämpligt för att uppnå målen, att det i tillräcklig mån har fastställts att målen inte kan uppnås genom en annan lämplig lösning, att det säkerställs att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus för arten, samt att jakten sker selektivt och i begränsad omfattning avseende ett begränsat och fastställt individantal under strängt kontrollerade förhållanden (punkt 80). Undantag enligt artikel 16.1 e får tillämpas endast i fall då bestämmelserna i 16.1 a - d inte är relevanta (punkt 37). I fråga om gynnsam bevarandestatus och kraven på begränsad omfattning bedömde EU-domstolen det aktuella jaktuttaget i vidare sammanhang, omfattande den totala tillåtna bytesmängden avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår (punkterna 62-65 och 75).

När det gäller villkoret i direktivet om begränsad och fastställd mängd påpekas i Tapiolaavgörandet att den mängden i varje enskilt fall beror på storleken på artens bestånd, dess bevarandestatus och dess biologiska egenskaper. Denna mängd ska fastställas på grundval av rigorösa vetenskapliga uppgifter om geografiska, klimatmässiga, miljömässiga och biologiska förhållanden samt sådana uppgifter som gör det möjligt att bedöma situationen avseende den berörda artens reproduktion och samlade årliga dödstal av naturliga orsaker (punkt 71).

Den mängd insamlade exemplar som beviljas med stöd av undantaget i artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet måste således, för att det ska anses att villkoret är uppfyllt, vara så begränsad att den inte medför en betydande negativ inverkan på det berörda beståndets struktur, även om den inte i sig försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde. Denna mängd ska således inte endast vara strikt begränsad i enlighet med nämnda villkor, utan den ska även vara tydligt angiven i undantagsbesluten (punkt 72).

Av den allmänt tillämpliga proportionalitetsprincipen, som också slagits fast av EU-domstolen inom artskyddsområdet (se dom i mål C-76/08, Europeiska kommissionen mot Malta), följer att det undantag från skyddssystemet som en medlemsstat har för avsikt att göra, ska stå i proportion till de behov som motiverar undantaget.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i målet

Frågan i målet är om länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst tre björnar, varav högst en hona, är uppfyllda. Detta innebär att förvaltningsrätten ska pröva syftet med den beslutade jakten, om det finns någon annan lämplig lösning, om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, om jakten är lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning och om den sker under strängt kontrollerade förhållanden samt selektivt.

Förutsättningar för licensjakt efter björn med stöd av artikel 16.1 e

Enligt bilaga 4 a till art- och habitatdirektivet omfattas björn av det strikta skyddssystem som följer av direktivet. EU-domstolen har i ovan angivet mål C-674/17 uttalat att undantag från detta skydd får göras enligt artikel 16.1 e för att tillåta jakt på djur som omfattas av skyddet om angivna förutsättningar är uppfyllda. Detta förutsätter även att andra undantagsbestämmelser i 16.1 a - d inte är relevanta.

Förvaltningsrätten bedömer att det av utredningen i målet framgår att endast artikel 16.1 e i art- och habitatdirektivet är en relevant undantagsmöjlighet för den beslutade jakten och att 23 c § jaktförordningen inte går utöver vad som kan anses tillåtet enligt denna artikel. Det är därmed möjligt att besluta om licensjakt på björn i enlighet med detta, om förutsättningarna i övrigt är uppfyllda i nämnda förordning, direktiv och avgörande (se även HFD 2016 ref. 89).

Syftet med den beslutade jakten och annan lämplig lösning

Det finns varken i 23 c § jaktförordningen eller i art- och habitatdirektivet uttryckligen angivet något särskilt syfte som ska vara uppfyllt för att ett beslut om licensjakt ska kunna meddelas. Av EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 framgår dock att det krävs ett tydligt angivet syfte med jakten och att prövning ska göras om det finns stöd för att jakt är lämpligt för att uppnå detta syfte, samt om det kan uppnås genom en annan lämplig lösning. Förvaltningsrätten bedömer att det får anses ligga inom en överprövande domstols kompetens att göra en prövning av om det syfte som beslutsmyndigheten har angett är acceptabelt i sig (se HFD 2016 ref. 89).

Av det överklagade beslutet framgår att länsstyrelsens övergripande syfte med licensjakten är att bidra till en bättre samexistens mellan människa och björn i

Värmlands län, öka acceptansen för björn, minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser samt förebygga allvarlig skada.

Förvaltningsrätten anser att de syften som länsstyrelsen har angett är acceptabla i sig och finner inte anledning att ifrågasätta grunden för dessa. Detta även med beaktande av klagandenas invändningar. Förvaltningsrätten bedömer att en fritt växande björnstam kan förväntas medföra ökade skaderisker. En licensjakt kan förebygga konflikter mellan människa och rovdjur, samt bibehålla en hög acceptans för björn och rovdjursförvaltningen. Domstolen bedömer därmed att den beslutade jakten även kan anses vara ändamålsenlig i förhållande till angivet syfte.

Gällande frågan om det finns någon annan lämplig lösning har länsstyrelsen redogjort för andra åtgärder i form av skydds jakt och alternativa lösningar i form av att skrämsel och flytt av tamdjur, men bedömt att licensjakt är den lämpligaste åtgärden för den övergripande förvaltningen. Förvaltningsrätten anser att länsstyrelsen i tillräcklig utsträckning har redogjort för varför det inte finns någon annan lämplig lösning än licensjakt för att uppnå eftersträvat syfte. Licensjakten bedöms alltså ha ett godtagbart syfte som förväntas uppnås.

Upprätthållande av gynnsam bevarandestatus

Licensjakt får inte beviljas enligt jaktförordningen om jakten försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arten i dess naturliga utbredningsområde. I enlighet med EU-domstolens uttalanden i ovan angivet mål C-674/17 har det totalt tillåtna jaktuttaget för årets licensjakt på björn betydelse för bedömningen.

Länsstyrelsen har bedömt att den beslutade licensjakten omfattande högst tre björnar inte äventyrar björnstammens gynnsamma bevarandestatus. Den senaste nationella populationsberäkningen för björn genomfördes 2017 där

resultatet visade att det fann cirka 2 900 björnar i Sverige. Referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för björnar i Sverige är minst 1 400 individer. Naturvårdsverket har fattat beslut om miniminivåer för björnar, som för det mellersta förvaltningsområdet är 50 föryngringar (motsvarande cirka 500 björnar) per år och för Värmlands län en föryngring (motsvarande cirka tio björnar).

Länsstyrelsen har i sitt beslut redogjort för björnpopulationen och dess tillväxttakt i Värmlands län, bland annat genom spillningsinventering utförd hösten 2022. Förvaltningsrätten finner inte skäl att ifrågasätta inventeringsuppgifterna. Länsstyrelsen har vidare uppgett att den beslutade licensjakten stämmer överens med det långsiktiga förvaltningsmålet om en långsam tillväxt av björnpopulationen. Utifrån de redovisade mätningarna kan förvaltningsrätten konstatera att björnpopulationen överstiger de av Naturvårdsverket beslutade miniminivåerna, såväl regionalt som nationellt. Det har inte framkommit något som tyder på att det beslutade jaktuttaget om högst tre björnar, varav högst en hona, inom Värmlands län medför att Naturvårdsverkets riktlinjer riskerar att underskridas. Förvaltningsrätten finner inte heller att det framkommit att den totala licensjakten på björnar i Sverige detta år medför en sådan risk. Förvaltningsrätten bedömer därmed att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde.

Lämplighet med hänsyn till stammens storlek

En licensjakt måste vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning. Detta ska enligt Högsta förvaltningsdomstolen förstås som ett krav på att jakten sker i begränsad omfattning och avser en begränsad mängd för att vara tillåten. En förutsättning för att ett jaktuttag ska anses vara i begränsad omfattning och mängd är, i en situation som den förevarande, att uttaget inte försämrar den gynnsamma bevarandestatusen hos den svenska

stammen (se HFD 2016 ref. 89). Av EU-domstolens dom i ovan angivet mål C-674/17 följer att ett aktuellt jaktuttag ska ses i vidare sammanhang omfattande det totalt tillåtna jaktuttaget avseende stamvårdande jakt under aktuellt jaktår.

Förvaltningsrätten anser att det av såväl lagstiftning och direktiv på området som av praxis från EU domstolen och svenska domstolar framgår att bedömningen av om det är en begränsad mängd i varje enskilt fall beror på storleken på artens bestånd, dess bevarandestatus och dess biologiska egenskaper (se EU-domstolens dom i mål C-674/17 punkt 71 och Kammarrätten i Sundsvalls dom den 9 februari 2022 i mål nr 2417-21). Högsta förvaltningsdomstolen har visserligen meddelat prövningstillstånd i 2021 års licensjakt på björn, vilket kan få betydelse för hur begreppet ”begränsad mängd” framöver ska tolkas. Något avgörande har dock ännu inte meddelats. Förvaltningsrätten finner därmed inte anledning att i dagsläget frångå bedömningen ovan, vilket är i linje med tidigare års licensjakts beslut avseende björn (se bland annat Förvaltningsrätten i Luleås dom den 4 augusti 2022 i mål 967-22).

Förvaltningsrätten har ovan bedömt att den beslutade licensjakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos björnens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Det aktuella jaktuttaget får enligt förvaltningsrättens mening även anses vara i begränsad omfattning i förhållande till resultatet av den senaste björninventeringen i länet och regionen. Den beslutade jakten får också anses uppfylla kraven på begränsningar i omfattning och mängd (individantal) i enlighet med EU-domstolens ståndpunkt, även med beaktande av den totala omfattningen av svensk licensjakt på björn detta år. Det har inte heller framkommit att björnstammen är genetiskt sårbar eller att den beslutade licensjakten av något annat skäl skulle vara olämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning. Den beslutade jakten uppfyller således kravet på att vara lämplig med hänsyn till björnstammens storlek och sammansättning.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade förhållanden

En ytterligare förutsättning för att licensjakt ska få beslutas enligt jaktförordningen är att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden.

Högsta förvaltningsdomstolen har tidigare uttalat att kravet på strängt kontrollerade förhållanden måste innebära att villkoren för jakt är tydliga främst vad gäller de individer eller grupper av individer som får jagas, var detta får ske, under vilka tider och till vilket antal. Det måste finnas effektiva rutiner som förhindrar jakt i strid med villkoren och kraven på ansvariga myndigheter att kontrollera jakten måste ställas högt. Gällande kravet på selektivitet måste detta innebära att jakten ska vara inriktad mot vissa individer eller grupper av individer som tillhör en viss art, eller undanta vissa individer eller vissa grupper av individer som tillhör arten. Urvalet måste ske med eftersträvat syfte att inte försämra den gynnsamma bevarandestatusen hos den aktuella populationen (se HFD 2016 ref 89).

Det överklagade beslutet innehåller tidsmässiga och geografiska avgränsningar. Beslutet innehåller också krav på skyndsamt rapportering av fällda eller påskjutna djur, kontinuerlig kontroll av hur många björnar som återstår av tilldelningen och krav gällande bland annat besiktning av fällda djur och skottplats/fallplats. Förvaltningsrätten anser att kraven är tillräckligt tydliga och innebär att det finns effektiva rutiner för att förhindra och kontrollera att jakten inte sker i strid med villkoren. Beslutet uppfyller därmed kravet på att jakten ska ske selektivt under strängt kontrollerade förhållanden. Vad klagandena anfört i sina överklaganden föranleder ingen annan bedömning.

Slutsats

Förvaltningsrätten bedömer sammanfattningsvis att länsstyrelsen har visat att kraven för att fatta beslut om licensjakt efter högst tre björnar, varav högst en hona, i Värmlands län är uppfyllda. Med beaktande av att rätten ovan funnit jakten lämplig med hänsyn till stammens storlek och sammansättning samt att den uppfyller kraven på selektivitet och strängt kontrollerade förhållanden står den i rimlig proportion till de syften som motiverat jakten.

Överklagandena ska därför avslås.

Då förvaltningsrätten genom denna dom slutligt avgör målet föranleder yrkandena om inhibition ingen särskild åtgärd.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 2 (FR-03).

[REDACTED]

rådman

I avgörandet har även nämndemännen [REDACTED]

[REDACTED]

deltagit.

[REDACTED]

har föredragit målet.

Beslut

1 (18)

Datum

2023-06-21

Ärendebeteckning

218-5243-2023

Kungörelsedelgivning

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅINKOM: 2023-07-19
MÅLNR: 1138-23
AKTBIL: 2

Licensjakt efter björn i Värmlands län 2023

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om licensjakt efter högst tre (3) björnar, varav högst en (1) hona, i Värmlands län 2023.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av Naturvårdsverkets föreskrifter om förvaltning av stora rovdjur (NFS 2022:4) att licensjakt efter björn får bedrivas med hjälp av anmäld åtel, se nedan angivna villkor.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 15 a § andra stycket jaktförordningen (1987:905) att under licensjakten 2023 tillåta användning av halvautomatiska vapen med magasinkapacitet som överstiger två patroner.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att det överklagas.

För att säkerställa att jakten bedrivs selektivt och under strängt kontrollerade förhållanden beslutar länsstyrelsen att nedan angivna villkor ska gälla för genomförandet av jakt enligt detta beslut.

Villkor

Jakttid

Jakten får bedrivas från och med den 21 augusti 2023 till dess att jakten avlyses, dock längst till och med den 15 oktober 2023. Björn får enligt 9 § jaktförordningen (1987:905) endast jagas från och med en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Jaktområde och tilldelning

Jaktområde: Hela Värmlands län.

Tilldelning: Tre (3) björnar får fällas inom hela länet, dock högst en (1) hona. Om björnhona fälls avlyses jakten oavsett hur många björnar som fällts totalt.

Samtliga björnar får fällas med undantag för björnhona som följs av en eller flera ungar eller ungar som följer björnhona oavsett ungarnas antal och ålder.

Fälld eller påskjuten björn avräknas det län där den först påsköts.

Fälls björn med stöd av andra beslut eller bestämmelser eller dödas av andra orsaker under tiden då licensjakt är tillåten ska dessa djur inte avräknas från licenstilldelningen. Björnar som fälls, men inte omfattas av beslutet, tillfaller staten.

Vilka som får utföra jakten

Den som har jakträtt inom området som omfattas av licensjakten enligt detta beslut får utföra jakten. Jakt får inte bedrivas utan att ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle, se vidare under jaktledarens ansvar.

Uppgifter om aktuell tilldelning samt anmälan om fälld eller påskjuten björn

Den som jagar björn ska informera sig minst en gång i timmen om hur många djur som återstår av tilldelningen i beslutet. Observera att den som av oaktsamhet inte hållit sig informerad kan komma att dömas till ansvar för jaktbrott eller grovt jaktbrott. Påskjutning definieras enligt NFS 2022:4: *”Skott har avlossats mot och med avsikt att fälla djur och det har inte konstaterats att djuret har fällts”*.

Anmälan till länsstyrelsen om fälld eller påskjuten björn ska ske **snarast och senast en timme efter att björnen fällts eller påskjutits.**

För meddelande om **återstående tilldelning** (knappval 1) samt för **anmälan om fälld eller påskjuten björn** (knappval 2) ring: **010-224 71 60**

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- skyttens namn, adress och telefonnummer,
- jaktledarens namn, adress och telefonnummer,
- när djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag),
- var djuret fällts eller påskjutits (plats på karta, alternativt koordinater)
- djurets kön om det är möjligt att fastställa

För att underlätta och effektivisera informationsspridningen om återstående tilldelning och/eller avlysning under jakten, erbjuds jakttagare att nyttja Länsstyrelsens SMS-tjänst. Registrering till SMS-tjänsten görs enligt följande:

Skicka SMS till telefonnummer: **073 123 89 90** (0046 73 123 89 90 om du har utländskt abonnemang). Ange följande meddelande:

Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Björnjakt2023

Ange ditt namn vid Förnamn och Efternamn.

Exempel: Spara Magnus Nystrand Björnjakt2023

Observera att även om SMS-tjänsten används är jaktledaren skyldig att minst en gång i timmen avlyssna länsstyrelsens telefonsvarare för information om återstående tilldelning.

Avlysning

Länsstyrelsen avlyser jakten då honkvoten fyllts, eller det totala antalet björnar enligt detta beslut fällts, eller när jakttiden löpt ut. Länsstyrelsen informerar om avlysningen via telefonsvararen samt genom SMS-tjänsten.

Jaktledarens ansvar

Jakt får inte bedrivas utan att en ansvarig jaktledare är utsedd vid varje jakttillfälle.

- Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar, gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens och giltigt statligt jaktkort.
- Ansvarig jaktledare svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten följs.
- Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen i enlighet med 17 § andra stycket jaktförordningen.

Hundanvändning

Högst två hundar som ställer eller förföljer en och samma björn får användas samtidigt. Länsstyrelsen vill påminna om att enligt 27 § jaktlagen (1987:259) får vilt inte utsättas för onödigt lidande.

Åtel

Licensjakt efter björn får med stöd av detta beslut bedrivas med hjälp av åtel. Jakt med åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren i detta beslut (bilaga 2).

Jakträttshavaren ska senast 21 juli anmäla åteln till länsstyrelsen. Anmälan görs på blankett Anmälan om åtel (bilaga 3). Anmälan ska vara komplett ifyllt och lämnas skriftligen till länsstyrelsen via post (Länsstyrelsen i Värmlands län, 651 86 Karlstad) eller E-post (vilt.varmland@lansstyrelsen.se).

Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli 2023.

Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska åteln vara bortplockad och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.

Länsstyrelsen vill upplysa om Jordbruksverkets bestämmelser avseende material vid åtling av vilda djur [Produkter från djur i samband med jakt - Jordbruksverket.se](https://www.jordbruksverket.se/produkter-fran-djur-i-samband-med-jakt)

Länsstyrelsen kommer att bedriva tillsyn i fält för att kontrollera att åtlarna följer villkoren samt kan komma att begära in åtterapportering från åtelansvarig. En jakträttshavare som inte följer villkoren för åteljaktens bedrivande kan komma att uteslutas från åteljakten under kommande licensjakt på björn.

Platsundersökning och eftersök av påskjuten björn

Enligt 28 § jaktlagen ska jägaren snarast vidta de åtgärder som behövs för att vilt som skadats vid jakt ska kunna spåras upp och avlivas. Den som har påskjutit ett djur ska ansvara för att skottplatsundersökning genomförs för att ta reda på om djuret är skadat eller inte. Spår på skott- och fallplats får inte förstöras. Eftersök ska, om inte skottplatsundersökningen eller andra omständigheter visar att djuret är oskadat, genomföras fram till dess att

- a. djuret påträffats dött,
- b. djuret påträffats skadat och avlivats, eller
- c. djuret inte kan anträffas.

Den som har påskjutit ett djur ska på begäran visa skottplatsen för länsstyrelsen. Den som har påskjutit ett djur ska redovisa till länsstyrelsen hur skottplatsundersökning och eftersök genomförts samt dokumentera dessa åtgärder på särskild blankett som länsstyrelsen tillhandahåller.

Länsstyrelsen beslutar om den påskjutna björnen ska avräknas från kvoten eller ej. Påskjuten björn avräknas såvida det inte har påvisats genom fältkontrollen att djuret är oskadat.

Besiktning av fälld björn

Länsstyrelsens besiktningspersonal ska besikta samtliga fällda djur och skriftligt dokumentera hur besiktning samt eventuell skottplatsundersökning och eftersök genomförts då djur påskjutits.

Skytten ska så snart som möjligt, men senast inom ett dygn, från det att djuret fällt uppvisa hela djuret för länsstyrelsens besiktningspersonal.

Till besiktningspersonalen ska skytten kunna redogöra för jaktens genomförande. På besiktningspersonalens begäran ska skottplats/fallplats omgående kunna uppvisas. Besiktningspersonalen fyller tillsammans med skytten i de blanketter för licensjakt efter björn som tillhandahålls. Vid besiktning ska skytt kunna uppvisa statligt jaktkort, ID-handling samt vapenlicens.

Besiktning kommer att ske på plats som meddelas av länsstyrelsen, flytta därför inte björnen från skottplatsen innan plats för besiktning gjorts upp med besiktningspersonalen. För att underlätta besiktningspersonalens arbete rekommenderas skytten att sätta in en pinne i munnen på björnen för att hålla den öppen innan likstelheten inträder.

Björn som fälls enligt villkoren till detta beslut tillfaller enligt 10 § jaktlagen jakträttshavaren. Björn som fälls i strid med beslutets villkor tillfaller staten enligt 33 § jaktförordningen. Prover behöver samlas in från det fällda djuret utifrån behovet inom rovdjursförvaltning, sjukdomsövervakning, forskning och nationella samlingar. Provtagning ska därför göras på varje fälld björn i enlighet med 24 d § jaktförordningen enligt följande instruktioner:

Björnskinnet ska märkas direkt vid besiktning och kraniets ägare ansvarar för att märkning av kraniet sker inom sex månader med så kallad transponder (mikrochip), som bevis på att björnen fällt lagligt. Ansvarig för att märkning sker är personen som den fällda björnen tillfaller. Märkning av skinnet utförs av länsstyrelsens besiktningspersonal vid besiktning. Björn och delar av björn som inte märkts enligt bestämmelserna tillfaller staten.

Provtagning av fälld björn

Från samtliga björnar som fälls ska besiktningspersonal ta följande prover som tillfaller staten: Två tänder, ett muskelprov samt referensprov/hudremsa med päls. Björnarna kontrolleras även för skador (noteras, dokumenteras med foto, eventuella prover tas för diagnostik).

För att erhålla data och prover till biobanken kommer en utökad provtagning att göras på eventuellt fälld honbjörn som väger över 70 kg samt alla björnar som är märkta. Detta är en preliminär lista av vad som ska tas, det kan justeras till jaktstarten:

- *Muskelprov* används för genetisk DNA-analys.
- *Tand* används till åldersbestämning samt för forskning/arkiv.
- *Hudprov* används som reservprov bland annat för genetiska analyser.
- *Spene* används för att bestämma om hona varit digivande vid jakten.
- *Genitalier* (livmoder och äggstockar för honor, båda testiklar för hanar) används till studier om könsmognad och reproduktionshistoria.
- *Lunga* används för analys av luftvägssjukdomar.
- *Ändtarm* med träck används för att studera bakterieflora och sjukdomar i mag- och tarmkanalerna.
- *Blod* för undersökning av smittor
- *Pälslus/ektoparasiter* samlas in om de noteras.
- *Tarmparasiter* samlas in om de noteras.
- *Hårstrån* används för forskning kring blyförekomst i toppredatorer/asätare.

Besiktningpersonalen dokumenterar provtagningen på särskild blankett och ansvarar för att proverna sänds till Statens veterinärmedicinska anstalt, SVA.

Jakträttshavarens rätt till delar av björnen

Under förutsättning att ovan nämnda uppgifter rapporterats, att samtliga prover insamlats samt att jakten i övrigt har skett i överensstämmelse med jaktlagstiftningen och med villkoren i detta beslut, tillfaller övriga delar av björnen jakträttshavaren. Det åligger jakträttshavaren att tillvarata den fällda björnen enligt 10 § jaktlagen. Jakträttshavaren får överlåta fälld björn till annan och ett gåvobrev ska medföljas vid sådan överlåtelse som stärker lagligt införskaffande. Blankett för gåvobrev finns på Jordbruksverkets hemsida:

https://www2.jordbruksverket.se/webdav/files/SJV/blanketter/Djur/in_o_utforse/E9_55.pdf

I händelse av att en fredad björn fälls tillfaller denna staten.

Försäljning av kött, skinn m.m.

Kommersiella aktiviteter som annonsering, köp, byte, försäljning av björnskin, björnkött eller andra delar av björn samt kommersiell förevisning av björn är förbjuden enligt artikel 8.1 i rådets förordning

(EG) 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem.

Jordbruksverket utfärdar så kallade CITES-intyg som möjliggör att lagligt annonsera, sälja eller köpa A-listade djur. Intyget måste införskaffas innan kommersiell transaktion har ägt rum. Det är upp till skytten själv att ansöka om ett CITES-intyg på Jordbruksverkets hemsida. Länsstyrelsens besiktningspersonal kommer kunna informera skytten hur ansökan går till. Under björnjakten kommer Jordbruksverket att prioritera ansökningar där björnkropparna avses att säljas till slakterier.

Skytten kan förvara björnkroppen hos en vilthanteringsanläggning utan att det bedöms som en otillåten kommersiell transaktion. Skytten kan även dela på köttet med jaktlaget utan att det bedöms som olagligt under förutsättning att det inte sker mot någon ersättning.

Slakt- och köttthantering

Gällande slakt- och köttthantering hänvisas frågor till Livsmedelsverket (tel. 018/17 55 00) samt till deras hemsida där det finns information om köttthantering, viltslakterier m.m:

<http://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/jakt>

Motivering till beslutet

I den av riksdagen antagna propositionen En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191) anges bland annat följande.

”Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus. En trovärdig rovdjurspolitik kräver också en aktiv förvaltning som stärker förtroendet för rovdjurspolitiken och bidrar till en bättre samexistens mellan människor och stora rovdjur.”

Länsstyrelsen har möjlighet att besluta om licensjakt efter björn i Värmlands län under förutsättning att kriterierna i jaktförordningen uppfylls. Syftet med denna begränsade och strängt kontrollerade licensjakt är att bidra till en bättre samexistens mellan människa och björn i Värmlands län. Tidigare genomförda licensjakter i Värmland bedöms också ha medfört positiva effekter på acceptansen för björn. I den nationella förvaltningsplanen för björn bedömer Naturvårdsverket att licensjakt är en effektiv, kontrollerbar och hållbar del av björnförvaltningen om den sker i en begränsad omfattning. Licensjakt kan tillsammans med andra åtgärder som bidrag och ersättningar för skador samt samråd och information, bidra till att minska konflikter mellan människa och björn. När inventeringar visar att stammen ligger över det nationella referensvärdet kan licensjakt utgöra en av flera

åtgärder i förvaltningen för att minska risken för negativa socioekonomiska konsekvenser.

Large Carnivore Initiative for Europe (LCIE) har på EU-kommissionens uppdrag tagit fram riktlinjer för förvaltning av rovdjur på populationsnivå. I riktlinjerna anges bland annat följande: *From a conservation point of view there is no principal reason why large carnivore populations cannot tolerate some levels of lethal control or be managed under the same type of harvest system as wild ungulates or game birds, provided that the harvest is well managed. Proper management of this case requires effective monitoring of the population size, the setting of appropriate quotas and hunting seasons, and careful enforcement of these regulations.*

Björnstammen nationellt och regionalt

Nationellt visade populationsuppskattningen från 2017 att björnpopulationen bestod av ca 2 900 björnar och att populationen i landet var stabil (Kindberg och Swenson, rapport 2018-3). Den ligger därmed också med god marginal över referensvärdet för gynnsam bevarandestatus, som är minst 1 400 individer i landet.

Hösten 2022 genomfördes en björnspillningsinventering i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet där Värmlands län ingår. Inventeringsresultatet visade att björnstammen i det inventerade området bestod av cirka 1063 individer med ett 95-procentigt konfidensintervall på 1004–1125 björnar.

I Värmlands län uppskattades antalet björnar hösten 2022 till 5-10 honor och 10-12 hanar.

Beskattningsmodell

Norsk institutt for naturforskning, NINA, har på uppdrag från Naturvårdsverket tagit fram en beskattningsmodell för björn. Modellen är en åldersstrukturerad populationsmodell för honbjörnar och bygger på data från skjutna och radiomärkta björnar i Sverige. Som indata används resultatet från den senaste björnspillningsinventeringen samt data över björnhonor som fällts under licens- och skydds jakt efter den senaste inventeringen. Modellen simulerar en prognos för populationen vid olika beskattningsnivåer.

Populationsmål för björnstammen

Naturvårdsverket rapporterade till Europeiska unionen år 2019 att referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska ha en gynnsam bevarandestatus, är 1400 individer. Den 9 april 2020 beslutade Naturvårdsverket om

fastställande av miniminivåer för björn gällande rovdjursförvaltningsområden och län. I beslutet framgår det att miniminivån för björn i Värmlands län är 10 individer. Miniminivån för björn i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet är 500 individer (NV-01525-18).

Länsstyrelsens beslut om licensjakt efter björn tar även hänsyn till det förvaltningsmål och de riktlinjer som står i den förvaltningsplan som tagits fram av länets Viltförvaltningsdelegation. Förvaltningsmålet innebär att björnpopulationen i länet ska ha en långsam tillväxt och spridning under kontrollerade former. Licensjakt i begränsad omfattning anges som den strategi genom vilken man ska nå målet. Länsstyrelsen bedömer att en licensjakt med en begränsad tilldelning samt honkvot är ändamålsenlig för att nå förvaltningsmålet.

Förebygga allvarlig skada

Björn orsakar årligen skador på tamdjur och gröda i de län där björnstammens huvudsakliga utbredningsområde finns. Minskad koncentration kan sannolikt ge mindre risk för incidenter med skador orsakade av björn då det finns färre björnindivider som kan orsaka skada.

Det finns även en risk för skador orsakade av björn i Värmlands län trots att stammen är relativt gles i länet. Att tillåta en licensjakt i begränsad omfattning även i de södra delarna av länet gör också att förutsättningarna att förebygga skada möjligen ökar. Detta då risken för skada bedöms vara större i länets södra delar i och med högre koncentrationer av tamdjur.

Minska negativa socioekonomiska konsekvenser

De biologiska förutsättningarna för etablering och förekomst av stora rovdjur inom Värmlands län är mycket goda. Det är dock inte enbart de biologiska förutsättningarna för storleken på rovdjursstammarna som bestämmer storleken på dessa då människor och näringars acceptans också spelar roll. Länsstyrelsen anser att licensjakt efter björn bidrar till att minska den totala koncentrationen av rovdjur i länet och därmed främjar möjligheterna till samexistens mellan människa och stora rovdjur.

Den totala rovdjurspredationen på klövvilt bedöms vara relativt hög i Värmlands län sett ur ett nationellt perspektiv. Förekomsten av björn utgör en ytterligare faktor utöver ex. förekomsten av varg, som påverkar och komplicerar älgförvaltningen och även minskar utrymmet för älgjakt.

Sammantaget utgör predationen på klövvilt av stora rovdjur en påverkan på länets landsbygdsekonomi och livskvalité, bland annat genom

minskad möjlighet att beskatta klövviltsstammarna och även minskade inkomster av jaktarrenden och fällavgifter från älg.

Gynnsam bevarandestatus

Naturvårdsverket rapporterade till Europeiska unionen år 2019 att referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska ha en gynnsam bevarandestatus, är 1400 individer.

Den senaste uppskattningen av hela den svenska björnstammen gjordes 2017 och stammen bedömdes då uppgå till ca 2900 björnar, med ett 95-procentigt konfidensintervall på 2771–2980 björnar (Kindberg och Swenson, rapport 2018-3).

Hösten 2022 genomfördes en björninventering i det mellersta rovdjursförvaltningsområdet där Värmlands län ingår. Inventeringsresultatet visade att björnstammen i det inventerade området bestod av cirka 1063 individer med ett 95-procentigt konfidensintervall på 1004–1125 björnar. Antalet björnar inom Värmlands län uppskattas till ca 15 björnar, varav 10 hanar och 5 honor.

Uttaget i mellersta rovdjursförvaltningsområdet bedöms ligga på en nivå som är långsiktigt uthållig och i överensstämmelse med målsättningen att behålla björnstammens gynnsamma bevarandestatus i dess naturliga utbredningsområde i Sverige.

Länsstyrelsen har haft en begränsad licensjakt (2-3 björnar per år) efter björn flertalet år och gör fortsatt bedömningen att björnpopulationen inom länet är ökande.

Begränsad omfattning i förhållande till populationen

Det har under perioden 2012-2022 fällts 22 björnar på licensjakt i Värmlands län, varav 20 hanar och två honor.

Sedan 2020 har tilldelningen varit tre björnar årligen. Under samma period finns inget som tyder på att björnpopulationen skulle ha minskat i länet.

Länsstyrelsen bedömer att ett uttag av tre björnar ihop med en honkvot om högst en fälld hona vid denna licensjakt är en begränsad omfattning i förhållande till björnstammens storlek.

Enligt den beskattningsmodell som används för att ta fram lämplig kvot kommer ett uttag enligt detta beslut innebära en långsam ökning av björnstammen i länet.

Figur 1: Diagrammet tar enbart hänsyn till antalet honor.

Selektiv jakt under strängt kontrollerade former

Licensjakt i hela länet bedöms inte påverka björnens spridning inom länet på lång sikt. Det har hittills skjutits två björnhonor under länets licensjakter vilket bedöms ha en liten påverkan på populationen. Att skjuta flera björnhonor i länet bedöms dock innebära en stor påverkan på fortsatt tillväxt och spridning av björnpopulationen inom länet. Därför har en så kallad honkvot införts vilket innebär att jakten avlyses om det skulle fällas en hona.

Länsstyrelsen har även beslutat om ett antal villkor för jaktens bedrivande. Beslutet inkluderar krav på skyndsam rapportering av fällda eller påskjutna djur. Det krävs kontinuerlig kontroll av återstående tilldelning i jaktområdet i syfte att minimera risken för överskjutning. Besiktningsmännens kontroll säkerställer att djur fällts i enlighet med regelverket. Vidare möjliggör besiktningen av fällt djur noggrann kontroll av djurets kön, ålder, DNA och hälsostatus. Länsstyrelsen bedömer att licensjakten enligt detta beslut kommer att bedrivas både selektivt och under strängt kontrollerade former.

Annan lämplig lösning

Beroende på problembild samt tidsmässiga och rumsliga förhållanden finns olika andra åtgärder att minska problem med rovdjur, t.ex. skyddsjakt, skrämtsel, flytt av tamdjur etc. På en storskalig nivå bedöms dock licensjakt vara den mest lämpliga åtgärden, vilket då sker parallellt med ovan nämnda åtgärder. Kommunikationsinsatser kan också bidra till en bättre samexistens mellan människa och björn. Det är dock inte tillräckligt utan det krävs även en aktiv förvaltning. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns någon annan lämplig lösning än en begränsad licensjakt efter björn för att uppnå nämnda målsättning.

Slutsats

Länsstyrelsen bedömer att förutsättningarna ovan är uppfyllda och beslutar därför om licensjakt efter björn i enlighet med villkoren i detta beslut.

Bestämmelser som beslutet grundas på

I 23 c § jaktförordningen anges följande. Förutsättningen för att licensjakt efter björn, varg, järv och lo ska kunna tillåtas är att det inte finns någon annan lämplig lösning och att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Jakten måste dessutom vara lämplig med hänsyn till stammarnas storlek och sammansättning samt ske selektivt och under strängt kontrollerade former.

Av 23 d § jaktförordningen följer att om det finns förutsättningar enligt 23 c § och något annat inte följer av 24 a §, får Naturvårdsverket besluta om licensjakt efter björn. Ett beslut om jakt enligt första stycket får

utformas och förenas med villkor som är ändamålsenliga med hänsyn till de olägenheter som förekomsten av rovdjurspopulationer orsakar.

Naturvårdsverket får enligt 24 a § jaktförordningen överlämna till länsstyrelserna i ett rovdjursförvaltningsområde enligt 2 § förordningen (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv och lo och kungsörn att besluta om licensjakt efter björn, varg, järv och lo med stöd av 23 d §, under förutsättning att antalet föryngringar för arten i rovdjursförvaltningsområdet överstiger de fastställda miniminivåerna enligt 5 § ändring av samma förordning (2013:1097).

Naturvårdsverket har i beslut med ärendenummer NV-01948-2023 delegerat beslut om licensjakt efter björn till länsstyrelserna i Norra och Mellersta rovdjursförvaltningsområdet.

Bestämmelserna i jaktförordningen ska tolkas mot bakgrund av motsvarande bestämmelser i Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur (art- och habitatdirektivet).

Av artikel 12.1 a) art och habitatdirektivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för införande av strikt skyddssystem i det naturliga utbredningsområdet för de djurarter som finns förtecknade i bilaga 4 a till direktivet, med förbud mot att avsiktligt fånga eller döda exemplar av dessa arter i naturen, oavsett hur det görs. Björn återfinns i bilaga 4 a.

Av artikel 16.1 e) samma direktiv följer att förutsatt att det inte finns någon annan lämplig lösning och att undantaget inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos bestånden av de berörda arterna i deras naturliga utbredningsområde får en medlemsstat göra undantag från bestämmelserna i artikel 12 av olika uppräknade anledningar. En anledning är för att under strängt kontrollerade förhållanden selektivt och i begränsad omfattning tillåta insamling och förvaring av vissa exemplar av de arter som finns förtecknade i bilaga 4 till direktivet i en begränsad mängd som fastställs av de behöriga nationella myndigheterna.

Information

Jakt som sker i strid mot nedan angivna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen. Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen.

Länsstyrelsen erinrar om att enligt 31 § jaktlagen får jakt inte ske från motordrivna forskaffningsmedel. Sådana forskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar får inte heller användas för att söka efter, spåra, förfölja eller genskjuta vilt, för att hindra vilt att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar.

Trots bestämmelserna i 31 § jaktlagen kan en rullstolsburen person söka tillstånd om att få bedriva jakt från ett motordrivet fordon. Beslut om tillstånd för att jaga björn från ett motordrivet fordon meddelas av länsstyrelsen enligt 20 a § jaktförordning.

Länsstyrelsen erinrar även om jaktförordningens föreskrifter om jaktmedel (10 §) samt att Naturvårdsverkets föreskrifter avseende godkända kulgevär ska följas.

Jakten ska, enligt 27 § i jaktlagen, bedrivas så att vilt inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara.

Kungörelsedelgivning

Länsstyrelsen beslutar att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelsedelgivning. Beslutet fattas med stöd av 49 § delgivningslagen (2010:1932). Meddelande om beslutets huvudsakliga innehåll samt om var och när det hålls tillgängligt införs inom tio (10) dagar i Post och inrikes tidningar samt NWT och VF. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Länsstyrelsen i Värmlands län, Växnäsgatan 5, Karlstad samt på länsstyrelsens hemsida www.lansstyrelsen.se/varmland.

Kontaktuppgifter

Välkommen att kontakta länsstyrelsen för frågor på telefon 010-224 70 00 eller via e-post varmland@lansstyrelsen.se. Ange ärendets diarienummer 5243-2023 i ämnesraden för e-post.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av avdelningschef Maria Hammarström med vilthandläggare David Höök som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Patrik Hallberg, länsjurist Johan Magnusson och vilthandläggare Kari Langöen medverkat.

Kopia till

Naturvårdsverket, registrator@naturvardsverket.se
Statens veterinärmedicinska anstalt, sva@sva.se
Polisregion Bergslagen, registrator.bergslagen@polisen.se
Viltförvaltningsdelegationen i Värmlands län
Skandinaviska björnprojektet

Länsstyrelserna i Mellersta rovdjursförvaltningsområdet

Bilagor

1. Överklagandehänvisning förvaltningsrätten
2. Villkor vid licensjakt efter björn med hjälp av åtel
3. Blankett för anmälan av åtel
4. Lathund för dig som deltar i licensjakten

Du kan överklaga beslutet hos förvaltningsrätten

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos förvaltningsrätten.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen senast den 26 juli 2023. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det förvaltningsrätten som beslutar om tiden kan förlängas.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Skriv också följande uppgifter, om du inte tidigare lämnat dem:

- Person- eller organisationsnummer.
- Telefonnummer där du kan nås dagtid (med undantag för nummer som avser ett hemligt mobilabonnemang som behöver uppges endast om rätten begär det).
- E-postadress.
- Annat som har betydelse för att domstolen ska kunna nå dig.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 70 00. Ange diarienummer 5243-2023.

Villkor vid licensjakt efter björn med hjälp av åtel

1. Jakt vid åtel får bedrivas under samma jakttid som licensjakt efter björn i övrigt genomförs i Värmlands län.
2. Åtling får påbörjas tidigast den 15 juli 2023.
3. Ingen separat jaktkvot fastställs för åteljakt.
4. Åtel får endast anläggas efter markägarens tillstånd.
5. Jakt efter björn med hjälp av åtel är endast tillåten vid platser som iordningställts i enlighet med villkoren nedan.
6. Jakt är inte tillåten vid platser som iordningställts i syfte att locka till sig annat vilt än björn och som inte följer villkoren.
7. En person ska vara ansvarig för varje åtel (åtelansvarig).
8. Jakträttshavaren ska anmäla åteln till länsstyrelsen.
9. Anmälan om åtel ska ha inkommit till länsstyrelsen senast den 21 juli 2023.
10. Åtelns läge ska uppfylla följande förutsättningar:
 - avståndet från åteln till närmaste permanent bebodda hus, till fritidshus som har sophämtning och till permanent anlagd och skyltad campingplats vara minst 2 000 meter,
 - avståndet från åteln till väg vara minst 200 meter, och
 - avståndet från åteln till permanent uppmärkat vandringsled ska vara minst 500 meter.
11. Jakträttshavaren ska kontakta personer som under den tid åteln är etablerad bor inom 2 000 meter från åteln och upplysa dessa personer om åtelverksamheten.
12. Som åtelmaterial får vilt eller slaktrester från vilt användas. En kropp av vilt eller 25 kg från vilt per vecka får användas som åtel. Kött från rovdjur eller otestat kött från vildsvin får inte användas som åtelmaterial på grund av risk för spridning av parasiter. Vidare får per vecka användas 25 kg oförädlad vegetabiliskt material eller mindre förädlade vegetabiliska produkter avsedda för utfodring av djur. Fisk eller rester från tamdjur får inte användas, till tamdjur räknas även ren.
13. Senast tio dagar efter att jakten avslysts i området ska allt åtelmaterial vara bortplockat och åtelplatsen återställd till ett sådant skick att björnar inte förväntas lockas dit.
14. I övrigt gäller för åteljakt efter björn samma villkor som för licensjakt efter björn i Värmlands län 2023.

Lathund för dig som deltar i licensjakten för björn i Värmlands län 2023

Kontrollera före jakten

Jaktledare: Vem är jaktledare?

Jakttid: 21 augusti -15 oktober fr.o.m. en timme före solens uppgång till två timmar före solens nedgång.

Tilldelning: Ta reda på hur många björnar som återstår: tel. **010 224 71 60**.

Hundar: Högst två hundar som förföljer björn får användas samtidigt.

Åtel: Endast efter anmälan till Länsstyrelsen och enligt villkoren i beslutet.

Eftersökshund: Var och hur snabbt kan den vara på plats?

Ev. fällavgift: Fastställs av jakträttsupplåtaren.

För meddelande om **återstående tilldelning** (knappval 1) samt för **anmälan om fälld eller påskjuten björn** (knappval 2) ring **010-224 71 60**

Vid anmälan ska skytten ange följande uppgifter:

- Skyttens namn, adress och telefonnummer
- Jaktledarens namn, adress och telefonnummer
- När djuret fällts eller påskjutits (datum och klockslag)
- Var djuret fällts eller påskjutits (plats på karta eller koordinater)
- Djurets kön om det är möjligt att fastställa

Efter skott

Markera skottplatsen i terrängen.

Anmälan: Till länsstyrelsen utan dröjsmål på **010-224 71 60**. Uppgifter att ha redo: Namn på skytt och jaktledare, plats där man befinner sig, plats och tid björnen fälldes, kön och ålder på björn, samt jaktsätt. Även anmälan om påskjuten björn anmäls snarast (inom 1 h).

Påskjutning: Skytten tillsammans med jaktledaren ansvarar för platsundersökning samt för ev. eftersök.

Besiktning: Björnen ska besiktas utan dröjsmål.

Prover: Tas av besiktningspersonalen vid besiktning. För att underlätta besiktningen, stoppa gärna en pinne i björnens mun för att hålla öppen innan likstelheten inträder.

Försäljning: Intyg från Jordbruksverket krävs.

Anmälan till sms-tjänst:

Skicka sms till telefonnummer 073 123 89 90. Ange följande meddelande (viktigt att både för- och efternamn anges):

Spara(mellanslag)Förnamn(mellanslag)Efternamn(mellanslag)Björnjakt2023

Exempel: Spara Magnus Nystrand Björnjakt2023

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.